

Small Business Act (SBA) je stěžejní iniciativou v oblasti politiky malých a středních podniků a skládá se z deseti zásad, jež by měly usměrňovat koncepci a provádění politik Evropské unie a jejích členských států. Tyto zásady mají zásadní důležitost pro vytváření informačních přehledů. První oddíl popisuje význam a strukturu malých a středních podniků (MSP) v zemi. Oddíly 2 a 3 analyzují pozici země ve srovnání s průměrem EU, a to z hlediska jednotlivých zásad iniciativy SBA, oddíl 4 na základě těchto zásad představuje přehled vývoje politiky a oddíl 5 přináší příklad osvědčených postupů.

Informační přehledy jednotlivých zemí přispívají ke sledování provádění iniciativy SBA na vnitrostátní úrovni. Tyto informační přehledy k iniciativě SBA nicméně nejsou samostatným nástrojem. Nepřinášejí souhrnné hodnocení politik členských států a měly by být chápány jako **doplňek** stávajících vnitrostátních publikací, nikoliv jako jejich **náhrada**. Předtím, než začnete informační přehled k iniciativě SBA studovat, seznamte se prosím s metodologickou poznámkou. Informace o výkonu všech zemí, které se výzkumu účastní, spolu s jednotlivými informačními přehledy můžete nalézt na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

1. Malé a střední podniky v České republice – základní údaje

Malé a střední podniky v České republice: základní údaje, nefinanční sektor hospodářství, 2008 odhady

	Podniky			Zaměstnanost			Přidaná hodnota		
	Česká republika		EU-27	Česká republika		EU-27	Česká republika		EU-27
	Počet	Podíl	Podíl	Počet	Podíl	Podíl	Miliard €	Podíl	Podíl
Mikro	856 261	95,1%	91,8%	1 077 519	29,1%	29,7%	17	18,8%	21,0%
Malé	35 285	3,9%	6,9%	693 604	18,7%	20,7%	14	15,9%	18,9%
Střední	7 212	0,8%	1,1%	733 587	19,8%	17,0%	18	20,0%	18,0%
Malé a střední podniky	898 758	99,8%	99,8%	2 504 710	67,6%	67,4%	49	54,8%	57,9%
Velké	1 513	0,2%	0,2%	1 199 348	32,4%	32,6%	40	45,2%	42,1%
Celkem	900 271	100,0%	100,0%	3 704 058	100,0%	100,0%	89	100,0%	100,0%

Údaje se vztahují k nefinančnímu sektoru hospodářství (NACE C-I, K).

Odhady byly vypracovány organizací EIM Business and Policy Research na základě údajů Eurostatu z oblasti strukturální statistiky podnikání z roku 2006.

Sektor malých a středních podniků¹ v České republice má relativně malou strukturu s významným podílem mikropodniků, které tvoří 95 % všech podniků, přičemž evropský průměr je zhruba 92 %. Nicméně podíl malých a středních podniků v ČR je nižší než průměr EU, takže výsledný podíl malých a středních podniků je prakticky totožný s průměrem EU (99,8 %).

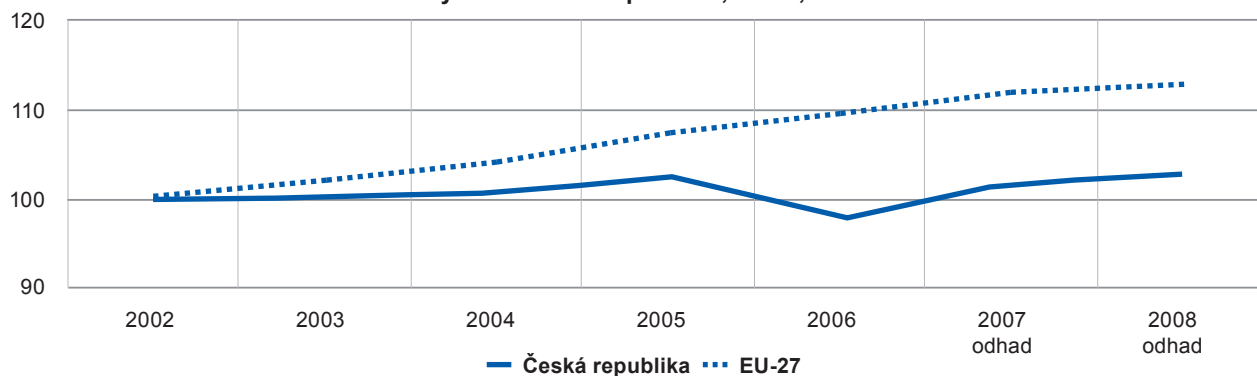
Totéž platí pro příspěvek českých malých a středních podniků k zaměstnanosti (67,6 %), ačkoli příspěvek malých firem je o něco nižší a příspěvní středních firem o něco vyšší než průměr EU.

Pokud jde o příspěvek sektoru malých a středních podniků v ČR k celkovému hospodářství, z hlediska přidané hodnoty je o několik procentních bodů nižší než průměr EU.

¹ Údaje v tabulce, které zahrnují údaje na vnitrostátní úrovni, stejně jako souhrnné ukazatele pro EU-27, byly čerpány z údajů Eurostatu SBS 2006 získaných na základě metodologie krátkodobých předpovědí a odhadů vypracované organizací EIM Business and Policy Research. Více podrobností viz metodická poznámka doprovázející přehled údajů. Výhoda využívání údajů Eurostatu spočívá v tom, že statistické údaje z různých zemí byly harmonizovány a tyto údaje jsou mezi jednotlivými zeměmi srovnatelné. Nevýhodou je, že v případě některých zemí, se tyto údaje liší od údajů uveřejněných vnitrostátními orgány.

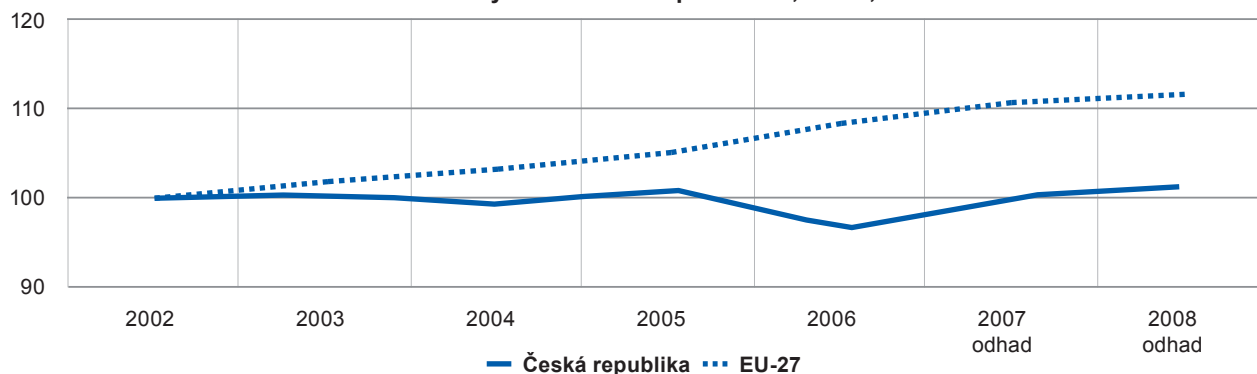

Počet malých a středních podniků, index, 2002 = 100

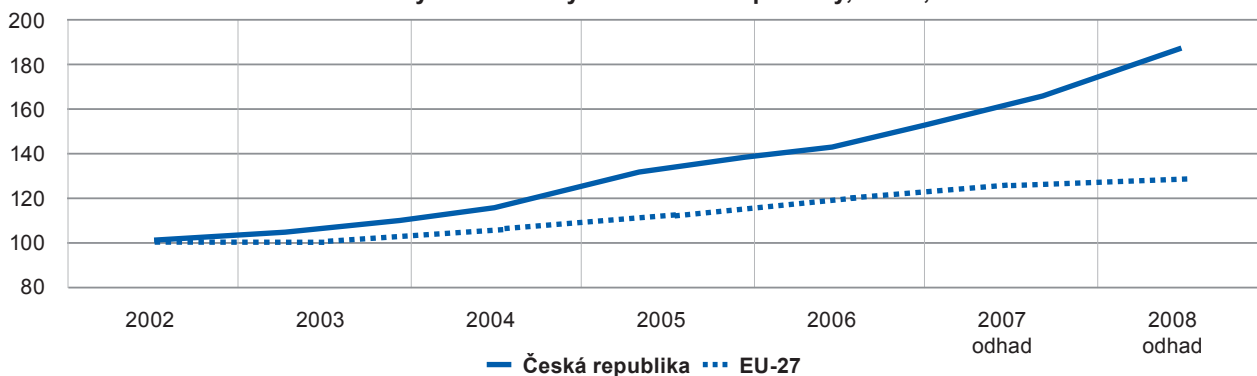
Podle odhadů se v období 2002–2008 počet malých a středních podniků zvýšil pouze o 3%, což je podstatně méně než průměr EU, který činí 13%. Čistý růst počtu podniků se týká zejména skupiny středních podniků.

Zaměstnanost v malých a středních podnicích, index, 2002 = 100

V období 2002–2008 rovněž růst zaměstnanosti českých malých a středních podniků činil celkově pouze 1%, což je výrazně nižší hodnota než průměr EU (12%). Počet pracovních míst se snížil zejména v mikropodnicích, kde tento úbytek za uvedené období činil 8%, ačkoli počet mikropodniků se mírně zvýšil.

Přidaná hodnota vytvořená malými a středními podniky, index, 2002 = 100

Odhaduje se, že během období 2002–2008 přidaná hodnota českých malých a středních podniků prakticky trvale vzrůstala o 87%, což je výrazně vyšší hodnota než průměr EU, který činí 28%.

2. Profil SBA České republiky

Tato část představuje různé zásady SBA a srovnává údaje pro Českou republiku s průměrem EU-27. Tato analýza rozlišuje mezi dvěma typy ukazatelů: těmi, které byly použity pro výpočet hodnot každé zásady SBA, a několika jinými, jenž poskytují zajímavé údaje, ale nezahrnují dostatečný počet zemí pro to, aby mohly být zahrnuty do celkového výpočtu.

Ze schématu je zřejmé, že pro Českou republiku jsou dostupné průměrné hodnoty EU-27 u následujících zásad SBA: I. Podnikání, IV. Pružně reagující správa, VI. Finance, VII. Jednotný trh, VIII. Dovednosti a inovace a X. Internacionalizace. Stejně hodnoty jako průměr EU-27 vykazují oblasti „Podnikání“ a „Dovednosti a inovace“. Hodnoty v oblastech „Pružně reagující správa“, „Finance“, „Jednotný trh“ a „Internacionalizace“ zaostávají za průměrem EU-27. Podrobný metodický popis je obsažen v příloze.

I. Podnikání

Celkově dostupné údaje pro tuto zásadu SBA umísťují Českou republiku na stejnou úroveň jako průměr EU-27. Je tomu tak hlavně díky procentuálnímu podílu podnikatelů, kteří uvádějí, že zahájili podnikání, protože se jim naskytla vhodná příležitost, a podílu podnikatelských aktivit v ČR, stanoveném jako procentní podíl podnikatelů, kteří již někdy zahájili podnikatelskou činnost nebo v tomto ohledu vyvíjejí určitou iniciativu v současnosti. Jako celek byly tyto ukazatele doplněny dalšími, početnějšími ukazateli v oblastech, v nichž si Česká republika vedla lépe či hůře než průměr EU. Lepší výkon než průměr EU byl zaznamenán zejména pokud jde o podíl lidí, kteří si přejí zahájit podnikatelskou činnost do tří let, přání zahájit samostatně výdělečnou činnost, míru příspěví školního vzdělávání k rozvoji podnikatelského přístupu a míru vlastnictví podniků v ČR.

Ukazatele zaostávající za průměrem EU byly zaznamenány u míry účasti na podnikatelském vzdělávání (Česká republika byla s 16 % druhou nejméně výkonnou zemí oproti průměru EU s 32 %) a indexu podnikatelské činnosti z nutnosti, který měří procentní podíl osob zapojených do podnikatelských činností z nutnosti (2 % pro Českou republiku oproti 1 % pro průměr EU-27).

II. Druhá šance

Několik málo ukazatelů, jež existují v této oblasti SBA, podává ucelený obraz o situaci. Všechny tři ukazatele jsou nižší než průměr EU a pokud jde o dobu, která je nezbytná k ukončení podnikání, jedná se o nejdelší období v celé EU: Česká republika s obdobím 6,5 roku výrazně zaostává za průměrem EU-27, jenž činí 2 roky. Je rovněž nákladnější, pokud jde o procentní podíl majetku, ukončit v České republice podnikatelskou činnost a relativní podpora umožňující využít druhé šance zaostává za průměrem EU-27.

III. Zelenou malým a středním podnikům

Několik málo ukazatelů, jež existují v této oblasti SBA, podává ucelený obraz o situaci. Ačkoli doba nezbytná ke splnění administrativních povinností je v současné době stejně dlouhá jako v průměru EU-27 (7 % celkové pracovní doby malých a středních podniků), další dva údaje zaostávají. V důsledku toho je míra podpory současných právních předpisů mezi českými malými a středními podniky na nižší úrovni než průměr EU-27. Správní předpisy v České republice jsou rovněž zdrojem více problémů, než je tomu u průměru EU-27, jelikož s problémy se setkává 54 % českých podnikatelů oproti průměrné hodnotě EU, která činí 33 %.

IV. Pružně reagující správa

Celkově dostupné údaje pro tuto zásadu SBA umisťují Českou republiku na nižší úroveň než průměr EU-27. Je tomu tak hlavně kvůli nákladům, které je třeba vynaložit k zahájení podnikání, a počtu dní nezbytných k registraci majetku. Náklady na donucovací smlouvy jsou v České republice rovněž výrazně vyšší než průměrné náklady v EU-27, a jsou dokonce v tomto ohledu nejvyšší ze všech zemí EU (33% oproti 20% pohledávek). Pokud jde o počet dní potřebných k zahájení podnikání², stupeň složitosti postupů, pokud jde o nábor zaměstnanců, a míru dostupnosti elektronické správy on-line, tyto ukazatele se pohybují okolo průměru EU. Tato situace se jeví v lepším světle díky řadě doplňkových ukazatelů, které odrážejí kladné výsledky činnosti, zejména pokud jde o relativně nekomplikované postupy týkající se propouštění zaměstnanců a index pružnosti zaměstnanosti, který je v případě České republiky 28 ze 100, oproti průměru v EU-27, jenž činí 40,5.

V. Veřejné zakázky a státní podpora

Pro Českou republiku je, pokud jde o tuto zásadu, dostupný pouze jeden ukazatel: podíl celkové státní podpory určené pro malé a střední podniky, který je vyšší než průměr EU-27 (22% oproti zhruba 11%).

VI. Finance

Celkově dostupné údaje pro tuto zásadu SBA umisťují Českou republiku na nižší úroveň než průměr EU-27. Je tomu tak hlavně z důvodu plánovaného podprůměrného přidělování strukturálních fondů určených ke stimulaci podnikání malých a středních podniků v období 2007–2013 (5,6% oproti 9,5% v průměru) a podprůměrného podílu

rizikového kapitálu ve fázi počátečního rozvoje a expanze v poměru k HDP. Mezi doplňkovými ukazateli je rovněž zaznamenán o něco vyšší podíl ušlých plateb (3% oproti 2,5%). Celkově tyto ukazatele převažují nad pozitivním dopadem řady dalších ukazatelů, které Českou republiku řadí k průměru nebo dokonce nad průměr EU. Ukazatel možnosti získání úvěru, jenž měří relativní sílu zákonných práv a hloubku informací o úvěru, jakož i průměrné zpoždění plateb (18 dní) a využívání veřejného registru (v České republice cca 5%), jsou na stejné úrovni jako průměr EU-27. To platí rovněž pro doplňkový ukazatel, jenž měří podíl malých a středních podniků, které se setkávají s problémy, pokud jde o přístup k finančním prostředkům. V této oblasti SBA jediný ukazatel převyšuje průměr EU, a to využívání soukromého registru (65% dospělých osob v ČR oproti průměru 36% v EU-27).

VII. Jednotný trh

Celkově omezené dostupné údaje, jež jsou pro tuto zásadu SBA k dispozici, umisťují Českou republiku pod průměr EU-27. Je tomu tak zejména z důvodu délky průměrného zpoždění při provádění směrnic (13 měsíců oproti průměrné lhůtě EU-27, jež je kratší než 10 měsíců) a počtu neprovedených směrnic, které čekají na provedení alespoň dva roky (6 oproti 2,3 směrnic pro průměr EU-27). Průměrný procentní podíl směrnic týkajících se jednotného trhu, které jsou provedeny nebo oznámeny, dokonce výrazně zaostává za průměrem EU. Nicméně podíl dovozů ČR ze zemí EU na celkovém objemu dovozů je vyšší než průměr EU-27 (77% oproti 67%), v důsledku čehož se celková situace jeví v lepším světle.

² Pro zahájení podnikání v České republice je třeba 15 dní, zatímco průměr EU-27 je 17 dní (zdroj: Světová banka, Doing business 2009). Je třeba poznamenat, že tato zjištění jsou v souladu s příslušnými údaji získanými přímo od členských států v rámci lisabonského procesu, podle nichž je doba potřebná k zahájení podnikání v České republice rovněž 15 dní (odpovídající průměr EU-27 je 8 dní).

VIII. Dovednosti a inovace

Celkově dostupné údaje pro tuto zásadu SBA umisťují Českou republiku na stejnou úroveň jako průměr EU-27. Průměrný výkon byl zaznamenán u sedmi, z celkového počtu devíti, ukazatelů. V oblasti inovací se to týká zejména podílu podniků, které za minulý rok obdržely objednávky nebo uskutečnily koupi on-line, podílu malých a středních podniků, které provádějí interní inovace (28 %), a podílu malých a středních podniků zapojených do inovační spolupráce s ostatními subjekty (12 %). Jeden ukazatel v této oblasti převyšuje průměr EU, a to podíl malých a středních podniků, které mají nové výrobky nebo příjem z nových výrobků (71 % v České republice oproti 64 % pro průměr EU-27).

Pokud jde o odborné dovednosti a vzdělávání, počet příslušných ukazatelů je mnohem omezenější, avšak i v této oblasti si lze všimnout, že podíl českých malých a středních podniků používajících aplikace elektronického učení pro vzdělávání zaměstnanců je přibližně na úrovni průměru EU. Ukazatel, který tento výsledek poněkud oslabuje, je podíl zaměstnanců malých a středních podniků s vysokoškolským vzděláním, který činí v České republice pouze 16 % oproti průměrné hodnotě 30 % pro EU-27.

IX. Životní prostředí

Dva ukazatele, které jsou k dispozici, neposkytují ucelený obraz o situaci. Ačkoli podíl malých a středních podniků uplatňujících jednoduchá opatření za účelem úspory energie je vyšší než průměr EU-27 (43 % oproti 28 %), podíl malých a středních podniků, které disponují komplexními systémy pro energetickou účinnost, je pouze na úrovni průměru EU-27.

X. Internacionalizace

Celkově dostupné údaje pro tuto zásadu SBA umisťují Českou republiku na nižší úroveň než průměr EU-27. Je tomu tak hlavně kvůli podílu českých malých a středních podniků majících určitý zisk ze zahraničních dceřiných společností a/nebo společných podniků, který je nižší, než je tomu u malých a středních podniků v EU (0,8 % oproti 4,8 %), a kvůli délce doby potřebné jak pro vývoz, tak pro dovoz, která přesahuje průměr EU-27. Nicméně doplňkový ukazatel, jenž měří podíl malých a středních podniků, které v období 2006–2008 uskutečnily přímé vývozy, je ve skutečnosti vyšší v České republice než průměr EU-27 (35 % oproti 27 %).

3. Česká republika: vývoj provádění SBA

Tento oddíl představuje neoficiální důkazy o směrech vývoje jednotlivých ukazatelů v různých oblastech SBA. Stejně jako je tomu u dalších zemí, vzhledem k nedostatku údajů není možné představit obecné posouzení pokroku České republiky v oblastech SBA v souhrnnější podobě.

I. Podnikání

Tři časové řady, které existují v rámci této oblasti SBA, neposkytují ucelený obraz situace vzhledem k tomu, že jedna z těchto řad se postupem času nezměnila (míra vlastnictví podniků se pohybuje okolo 15%), další řada postupem času doznala zlepšení (podíl podnikatelů, kteří zahájili podnikání, protože se jim naskytla příležitost, vzrostl o 12 procentních bodů ze 46% na 58%) a konečně poslední časová řada zaznamenala v průběhu času negativní vývoj (podíl osob, které si přejí zahájit samostatnou výdělečnou činnost v následujících pěti letech se snížil ze 44% na 37%).

II. Druhá šance

Dva ukazatele, které jsou k dispozici pro tuto oblast SBA, podávají ucelený obraz o situaci, jelikož, jak pokud jde o vzniklé náklady, tak pokud jde o počet let potřebných k ukončení podnikatelské činnosti, došlo postupem času ke zlepšení. V letech 2004, 2005, 2006 a 2007 trvalo ukončení podnikatelské činnosti zhruba 9 let, zatímco v letech 2008 a 2009 byla tato doba kratší než 7 let (nicméně i tato doba je stále výrazně vyšší než průměr EU-27, který činí 2 roky). Náklady na ukončení podnikatelské činnosti se snížily o tři procentní body na 15% majetku.

III. Zelenou malým a středním podnikům

Pro tuto zásadu SBA nejsou v případě České republiky k dispozici žádné časové řady pro jednotlivé ukazatele.

IV. Pružně reagující správa

Ukazatele, které jsou k dispozici pro tuto oblast SBA, neposkytují ucelený obraz o situaci. Zatímco některé ukazatele svědčí o víceméně stagnující tendenci, jako například počet dní a postupů nezbytných k registraci majetku, další odrážejí smíšené výsledky. Pozitivní vývoj byl v průběhu času zaznamenán, pokud jde o relativní složitost propouštění zaměstnanců (index složitosti propouštění se snížil z 20 na 10 ze 100 od roku 2004), dostupnost elektronické správy a počet postupů pro zahájení podnikání (snížil se z 10 na 8, což je však stále nad průměrem EU-27, jenž činí 6 postupů). Nicméně výkon se u některých dalších ukazatelů snížil, včetně relativní složitosti nábory (v posledních pěti letech bylo zaznamenáno výrazné zhoršení výsledků indexu z 11 na 33 ze 100) a nepružnosti indexu zaměstnanosti.

V. Veřejné zakázky a státní podpora

Jediný ukazatel, který je dostupný pro tuto oblast, konkrétně podíl celkové státní podpory určené pro malé a střední podniky, se postupem času zvýšil. V období 2002–2007 se podíl státní podpory zvýšil ze 2% na 22%.

VI. Finance

Ukazatele, které existují v této oblasti SBA, podávají v zásadě ucelený obraz o situaci. Až na několik výjimek, svědčí o víceméně stabilní, stagnující tendenci. Tyto ukazatele zahrnují podíl ušlých plateb a využívání veřejného registru. Dostupnost rizikového kapitálu v poměru k HDP se postupem času nezměnila. Nicméně míra využívání soukromého registru se postupem času výrazně zvýšila. V roce 2005 podíl využívání soukromého registru činil 25%. V období 2006–2009 byl zaznamenán výrazný nárůst z 38% na 65%. Rovněž byl zaznamenán příznivý vývoj, pokud jde o detailnost informací o úvěru.

VII. Jednotný trh

Jediný ukazatel pro tuto oblast, konkrétně podíl dovozu z EU na celkovém objemu dovozu, zůstal se zhruba 75% (což je hodnota převyšující průměr EU, jenž činí 67%) v zásadě nezměněn, ačkoli byly menší výkyvy.

VIII. Dovednosti a inovace

Několik málo ukazatelů, které jsou k dispozici pro tuto oblast SBA, neposkytují ucelený obraz o situaci. Zatímco některé ukazatele svědčí o víceméně vzrůstající tendenci, jako je podíl inovativních malých a středních podniků spolupracujících s ostatními subjekty a procentní podíl malých a středních podniků, které provádějí interní inovace, jiné ukazatele svědčí o tendenci opačné. Tyto ukazatele zahrnují procentní podíl malých a středních podniků provádějících inovační činnosti (pokles z 37% v roce 2004 o několik procentních bodů) a procentní podíl podniků, které v předchozím kalendářním roce obdržely objednávky o-line. Jeden z ukazatelů v této oblasti se postupem času nezměnil, a to procentní podíl podniků, které v předchozím roce uskutečnily koupi on-line.

IX. Životní prostředí a X. Internacionalizace

Pro tyto zásady SBA nejsou v případě České republiky k dispozici žádné časové řady pro jednotlivé ukazatele.

4. Vývoj politik v období 2007–2009

V období 2007–2009 Česká republika zahájila akce v deseti oblastech SBA. Některé akce mohou spadat pod více než jednu zásadu SBA. Každé opatření je nicméně uvedeno pouze jednou. Vždy, když jsou politiky součástí balíčků, např. balíček všeobecné reformy, příslušné složky jsou zahrnuty pod nejlogičtější zásadu SBA. Nejvýznamnější je vývoj těchto politik:

I. Podnikání

Školský systém prochází reformou, která zavádí nový studijní plán. Pro střední všeobecné vzdělávání tento studijní plán zahrnuje, počínaje rokem 2009, základy vzdělání v oblasti ekonomie a základní schopnosti nezbytné k výkonu podnikatelské činnosti.

II. Druhá šance

Dne 1. ledna 2008 vstoupil v platnost insolvenční zákon. Hlavním účelem tohoto nového právního předpisu je urychlit a zlepšit průběh konkurzního řízení. Tento nový předpis posiluje postavení věřitelů, a na rozdíl od předchozího zákona, rozšiřuje okruh situací, na něž se tento zákon vztahuje. Nové právní předpisy stále neumožňují podnikatelům rychlé, opětovné zahájení podnikatelské činnosti v případě nepodvodného úpadku.

III. Zelenou malým a středním podnikům

V roce 2007 zavedla česká vláda povinnost posouzení regulačních dopadů všech vládních návrhů právních předpisů na podnikatelské prostředí.

Vláda schválila plán pro snížení administrativní zátěže podnikatelů o 20 % do roku 2010 (oproti roku 2005).

IV. Pružně reagující správa

Byla zavedena centrální kontaktní místa pro podnikatelské subjekty s jediným vlastníkem v obchodních licenčních úřadech, kde se mohou registrovat osoby samostatně výdělečně činné, které si přejí zahájit podnikatelskou činnost.

K vyřízení daňové registrace a oznámení pro Českou správu sociálního zabezpečení a příslušnou zdravotní pojišťovnu stačí vyplnit jediný formulář. V tomto případě se snoubí systém „centrálních kontaktních míst“ se zásadou „jen jednou“.

V. Veřejné zakázky a státní podpora

Vláda přijala národní plán pro zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek na období 2006–2010.

VI. Finance

V roce 2009 vláda přijala protikrizová opatření, která mohou být pozměněna v závislosti na hospodářském vývoji. Podstatná část těchto opatření se týká malých a středních podniků. Patří mezi ně: 1. snížení daňové zátěže podniků o dva procentní body v letech 2009–2010, 2. rychlejší odpisy majetku, 3. lhůta vrácení DPH je zkrácena na 15 dní pro subjekty, které podají žádost o vrácení DPH elektronicky a 4. investice do dopravní infrastruktury budou navýšeny, což bude mít pro malé a střední podniky přínos v podobě subdodávek.

V rámci operačního programu Podnikání a inovace na období 2007–2013, financovaného ze strukturálních fondů, byla zavedena nová opatření zaměřená na používání nových nesubvenčních finančních nástrojů na podporu inovačních projektů mladých a rychle rostoucích podniků. Tyto nástroje zahrnují:

- Fondy rizikového kapitálu; společná iniciativa JEREMIE se týká nástroje Evropské komise a Evropského investičního fondu na podporu rizikového kapitálu, mikroúvěrů a záruk pro malé a střední podniky.
- Neformální investoři (business angels) se mohou sdružovat v sítích, které jsou podporovány v rámci programu prosperity. Agentura CzechInvest podporuje zřizování a rozvoj sítí neformálních investorů a informuje malé a střední podniky o existenci těchto netradičních zdrojů financování za účelem zprostředkování kontaktů mezi firmami a těmito subjekty.

Program kromě toho zahrnuje finanční podporu pro malé a střední podniky ve formě bezúročných a výhodných podřízených půjček, například na rozvojové programy malých a středních podniků s důrazem na nákup nových technologií a záruk (s finančním příspěvkem).

V rámci operačního programu Podnikání a inovace na období 2007–2013 financovaného ze strukturálních fondů jsou na prioritní osy „Zakládání firem“ a „Rozvoj firem“, které zahrnují tato opatření, vyhrazeny finanční prostředky ve výši 873 milionů EUR.

Za účelem překonání krize byl zaveden program řízený státem vlastněnou záruční a rozvojovou bankou pro malé a střední podniky. Výše rozpočtu, vyhrazeného na tento program, je 1,5 miliard EUR. V rámci tohoto programu jsou poskytovány záruky a úvěry/půjčky.

VII. Jednotný trh

Na konci roku 2008 se Český normalizační institut stal součástí českého Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Cílem této přeměny je zlepšit přístup technické komunity a všech ostatních dotčených subjektů k technickým normám. Normy budou komplexnější a jejich získání jednodušší, přístup k nim bude snazší. Harmonizace rozvoje norem, na vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni, může být prováděna již v počáteční fázi, čímž se zlepší koordinace technické terminologie a způsoby představování norem.

VIII. Dovednosti a inovace

Operační program Podniky a inovace na období 2007–2013, financovaný ze strukturálních fondů, zahrnuje řadu podpor pro podniky s vyšším inovačním potenciálem. Pro prioritní osu „Inovace“, která zahrnuje tato opatření, byl vyhrazen rozpočet ve výši 800 milionů EUR.

Jako příklad lze uvést:

- Program zaměřený na potenciál: v rámci tohoto programu jsou poskytovány příspěvky na podporu výzkumu, vývoje a inovace výrobků, včetně zvláštního softwaru a aplikací, které jsou součástí této podpory.
- „Program pro centra odborné přípravy“ Podniky mohou požádat o podporu pro stavbu, renovaci, pořízení či vybavení center odborné přípravy či vzdělávacích prostor. Cílem tohoto programu je podpořit subjekty, které usilují o vytvoření kvalitního zázemí pro vzdělávání.

IX. Životní prostředí

Operační program Podnikání a inovace na období 2007–2013 rovněž přispívá k ochraně životního prostředí, díky prioritě „Energetická účinnost“. Tato část se zaměřuje na podporu podnikatelských aktivit v oblasti úspor energií, obnovitelných a případně také druhotných zdrojů energie. Prostřednictvím komplexních energetických služeb se vláda pokouší zajistit snížení spotřeby energie a podpořit zlepšení výkonu při výrobě energie a spotřebě v zákaznických zařízeních, a to používáním smluv o energetické náročnosti. V rámci operačního programu Podnikání a inovace na období 2007–2013 byl pro prioritní osu „Energetická účinnost“, která zahrnuje tato opatření, vyhrazen rozpočet ve výši 286 milionů EUR.

X. Internacionalizace

Program týkající se marketingu je zaměřen na rozvoj činností českých vývozců na zahraniční trhy a na zvýšení využívání vývozních příležitostí, jež existují na globálním trhu. Tento program je rovněž součástí operačního programu Podnikání a inovace na období 2007–2013. Mezi opatření zahrnutá v tomto programu patří např. získávání marketingových informací, provádění studií vstupu na tyto trhy, prezentace a účast společností na obchodních veletrzích a výstavách v zahraničí a tvorba příslušných propagačních materiálů.

Vládní protikrizová opatření podporují vývoz navýšením základního kapitálu České exportní banky. Dále se zlevní služby Exportní garanční a pojišťovací společnosti.

V rámci operačního programu Podnikání a inovace na období 2007–2013 byl pro prioritní osu „Služby rozvoje podnikání“, která zahrnuje tato opatření, vyhrazen rozpočet ve výši 246 milionů EUR.

5. Osvědčené postupy

K dokreslení úsilí vyvíjeného vládou v oblasti podpory malých a středních podniků jsou statistické informace v přehledu údajů obohaceny o příklad osvědčených postupů uplatňovaných v rámci politiky malých a středních podniků.

Příklad osvědčených postupů uplatňovaných v rámci politiky malých a středních podniků v České republice

Název režimu: Datová schránka

Cílem je zjednodušit převod údajů v rámci komunikace s vládou, a v důsledku toho snížit administrativní zátěž.

V polovině roku 2009 ministerstvo vnitra zahájilo systém datových schránek určených k provádění elektronických operací a povolilo konverzi dokumentů. Datové schránky jsou určeny k odesílání a přijímání úředních dokumentů v elektronické podobě. Tento nový způsob vedení komunikace, který je založen na využívání nejmodernějších informačních technologií, zaručuje větší efektivitu, rychlost a spolehlivost převodu informací. Příslušný zákon, který vstoupil v platnost v roce 2009, ustavuje systém datových schránek shodným s doručováním dokumentů v listinné podobě.

Příloha I: Vybrané ukazatele SBA pro Českou republiku

Každá jednotlivá dimenze schématu představeného v oddíle 2 odpovídá jedné z 10 zásad zákona o malých podnicích. Každá zásada SBA seskupuje nejaktuálnější dostupné statistické ukazatele, které vyjadřují hodnotu pro příslušnou zásadu. Schéma je podobné schématu uveřejněnému v roce 2008, bylo však doplněno o další ukazatele a aktualizováno za použití novějších údajů. Bylo vyvinuto úsilí, aby byly vždy použity co nejaktuálnější údaje, což obvykle znamená údaje odkazující na rok 2008. Hlavním požadavkem, týkajícím se použitých ukazatelů, byla harmonizace (srovnatelnost údajů pro jednotlivé země). Ukazatele proto pocházejí z řady mezinárodních zdrojů (viz níže), spíše než z národních statistických institutů. Navíc, aby bylo možné využít ukazatel pro zásadu SBA, musí být tento ukazatel dostupný buď pro minimální počet zemí, nebo musí zahrnovat minimální procentní podíl malých a středních podniků ve všech zemích. Více podrobností o použité metodice naleznete v metodické poznámce na internetových stránkách GŘ pro podniky a průmysl. V metodické poznámce je rovněž obsažen podrobný popis veškerých proměnných a jejich zdroje.

Ukazatel	Nejnovější absolutní hodnota pro příslušnou zemi	Průměr EU z absolutních hodnot*	Referenční rok pro hodnotu pro příslušnou zemi	Zdroj	
I. PODNIKÁNÍ					
1.1	Přání zahájit samostatně výdělečnou činnost	37,00	30,71	2007	Flash Eurobarometer 192
1.2	Míra účasti na podnikatelském vzdělávání	16,30	32,33	2007	Flash Eurobarometer 192
1.3	Podnikání jakožto příležitost	58,00	57,48	2007	Flash Eurobarometer 192
1.4	Míra podnikání: procentní podíl osob, které zahájily podnikání, jež je dosud činné, nebo momentálně činí kroky k zahájení podnikání	25,00	23,72	2007	Flash Eurobarometer 192
1.5	Míra přispění školního vzdělávání k rozvoji podnikatelského přístupu (%)	65,80	52,77	2007	Flash Eurobarometer 192
1.9	Míra přetrvání podniků	64,11	70,94	2006	Eurostat: databáze demografie podniků
1.10	Míra vzniku nových podniků	9,26	10,37	2006	Eurostat: databáze demografie podniků
1.11	Podíl podniků vykazujících velký růst (% z celku)	5,37	4,30	2006	Eurostat
1.12	Míra vlastnictví podniků: soukromý sektor, kromě zemědělství, myslivosti, lesního hospodářství a rybolovu	0,15	0,11	2007	EIM Business & Policy Research
1.13	Celkový index podnikatelské činnosti	7,90	5,85	2006	Global Entrepreneurship Monitor
1.16	Míra příležitosti k podnikatelské činnosti z nutnosti	2,29	6,24	2006	Global Entrepreneurship Monitor
II. DRUHÁ ŠANCE					
2.1	Míra podpory umožňující využití druhé šance (% pro)	72,00	79,80	2007	2007 Flash Eurobarometer on Entrepreneurship
2.2	Náklady (% majetku) na ukončení podnikatelské činnosti	15,00	10,72	2009	Světová banka: Doing Business
2.3	Počet let k ukončení podnikatelské činnosti	6,50	2,09	2009	Světová banka: Doing Business

Ukazatel	Nejnovější absolutní hodnota pro příslušnou zemi	Průměr EU z absolutních hodnot*	Referenční rok pro hodnotu pro příslušnou zemi	Zdroj
III. ZELENOU MALÝM A STŘEDNÍM PODNIKŮM				
3.1 Míra podpory současných právních předpisů mezi malými a středními podniky	26,00	34,33	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
3.2 Doba nezbytná ke splnění administrativních povinností (% celkové pracovní doby malých a středních podniků)	7,00	7,48	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
3.3 Problémy se správnými předpisy	54,40	32,68	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
IV. PRUŽNĚ REAGUJÍCÍ SPRÁVA				
4.1 Počet dní potřebných k zahájení podnikání	15,00	17,20	2009	Světová banka: Doing Business
4.2 Náklady potřebné k zahájení podnikání (% příjmu na hlavu)	9,60	5,21	2009	Světová banka: Doing Business
4.6 Náklady (% hodnoty majetku) na registraci majetku	3,00	4,54	2009	Světová banka: Doing Business
4.7 Vymáhání smluv – náklady (% nároku)	33,00	19,80	2009	Světová banka: Doing Business
4.8 Dostupnost elektronické správy (strana poskytovatele) – dostupnost elektronické správy online	55,00	59,48	2007	Eurostat
4.10 Počet postupů pro zahájení podnikání	8,00	6,16	2009	Světová banka: Doing Business
4.14 Počet postupů pro registraci majetku	4,00	5,16	2009	Světová banka: Doing Business
4.15 Počet dní nezbytných k registraci majetku	123,00	61,12	2009	Světová banka: Doing Business
V. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY A STÁTNÍ PODPORA				
5.1 Podíl malých a středních podniků, pokud jde o hodnotu smluv o veřejných zakázkách	není uvedeno	není uvedeno	2005	Zpráva EK
5.2 Podíl celkové státní podpory určené pro malé a střední podniky	22,00	10,60	2007	Srovnávací přehled státních podpor
VI. FINANCE				
6.1 Rizikový kapitál – počáteční fáze v poměru k HDP	0,00	0,02	2007	ECVA
6.2 Rizikový kapitál – fáze expanze v poměru k HDP	0,01	0,08	2007	ECVA
6.3 Rozsah záruk pro malé a střední podniky (v poměru k HDP)	0,09	0,24	2007	Index podnikových financí
6.4 Možnost získání úvěru: index síly zákonných práv (0-10)	6,00	6,64	2009	Světová banka: Doing Business
6.5 Možnost získání úvěru: index hloubky informací o úvěru (0-6)	5,00	4,52	2009	Světová banka: Doing Business
6.6 Rozdíly v úrokových mírách mezi úvěry do 1 milionu EUR a úvěry nad 1 milion EUR	není uvedeno	1,00	není uvedeno	ECB MFI statistika úrokových sazeb
6.9 Průměrné zpoždění plateb (% podílu průměrných smluvních dnů)	18,00	16,41	2009	Intrum Justitia
6.10 Podíl ušlých plateb (% celku)	3,00	2,50	2009	Intrum Justitia
6.11 Podíl malých a středních podniků zakoušejících problémy s přístupem k financím	22,50	21,06	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)

Ukazatel	Nejnovější absolutní hodnota pro příslušnou zemi	Průměr EU z absolutních hodnot*	Referenční rok pro hodnotu pro příslušnou zemi	Zdroj
VII. JEDNOTNÝ TRH				
7.1 Délka průměrného zpoždění při provádění směrnic – v měsících	13,00	9,86	2008	GŘ MARKT
7.2 Směrnice týkající se jednotného trhu – % provedených či oznámených	97,50	98,96	2008	Žebříček výsledků pro vnitřní trh
7.3 Počet neprovedených směrnic čekajících na provedení alespoň 2 roky	6,00	2,28	2008	Žebříček výsledků pro vnitřní trh
7.4 Podíl malých a středních podniků vyvážejících uvnitř EU a všech malých a středních podniků (pokud jde o počet podniků)	0,02	0,03	2008	Eurostat external trade pilot
VIII. DOVEDNOSTI A INOVACE				
8.1 Procentuální podíl podniků, které za minulý kalendářní rok uskutečnily koupi on-line (malé a střední podniky: 10-250 zaměstnanců)	26,00	23,52	2008	Eurostat science & technology
8.2 Procentuální podíl podniků, které za minulý kalendářní rok obdržely objednávky on-line (malé a střední podniky: 10-250 zaměstnanců)	14,00	12,81	2008	Eurostat science & technology
8.3 Malé a střední podniky provádějící interní inovace, procentuální podíl z celkového počtu malých a středních podniků (10-250 zaměstnanců)	28,00	30,33	2006	EUROSTAT, CIS
8.4 Podniky, které zavedly inovace v oblasti organizace a marketingu, procentuální podíl z celkového počtu malých a středních podniků (10-250 zaměstnanců)	22,66	27,28	2006	EUROSTAT, CIS
8.5 Inovativní malé a střední podniky spolupracující s ostatními subjekty, procentuální podíl z celkového počtu malých a středních podniků (10-250 zaměstnanců)	11,70	11,62	2006	EUROSTAT, CIS
8.6 Malé a střední podniky provádějící inovační činnosti (10-250 zaměstnanců)	33,20	35,59	2006	EUROSTAT, CIS
8.7 Podíl malých a středních podniků, které mají nové výrobky nebo příjem z nových výrobků	70,90	63,77	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
8.8 Podíl obratu malých a středních podniků z nových nebo podstatně vylepšených výrobků či služeb	12,00	12,30	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
8.9 Podíl zaměstnanců malých a středních podniků s vysokoškolským vzděláním	16,00	30,44	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)

Ukazatel	Nejnovější absolutní hodnota pro příslušnou zemi	Průměr EU z absolutních hodnot*	Referenční rok pro hodnotu pro příslušnou zemi	Zdroj
IX. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ				
9.1 % podíl malých a středních podniků disponujících komplexními systémy pro energetickou účinnost	5,00	4,26	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
9.2 % podíl malých a středních podniků uplatňujících jednoduchá opatření za účelem úspory energie	43,00	28,44	2007	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
X. INTERNACIONALIZACE				
10.1 Podíl obratu z vývozu (% z celku)	4,80	5,58	2006	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
10.2 Podíl malých a středních podniků majících určitý zisk z dceřiných společností a/nebo společných podniků (%)	0,80	4,76	2006	Observatory of European SMEs (Středisko pro sledování evropských malých a středních podniků)
10.4 Počet dní potřebných pro vývoz	17,00	11,25	2009	Světová banka: Doing Business
10.5 Počet dní potřebných pro dovoz	20,00	13,44	2009	Světová banka: Doing Business
10.6 Podíl malých a středních podniků vyvážejících mimo EU-27 a všech malých a středních podniků (pokud jde o počet podniků)	není uvedeno	není uvedeno	2005	Eurostat External Trade pilot
10.10 Malé a střední podniky, které uskutečnily v období 2006-2008 jakékoli vlastní dovozy	25,49	39,17	2008	GŘ ENTR Studie o internacionalizaci malých a středních podniků
10.11 Malé a střední podniky, které v období 2006-2008 uskutečnily jakékoli přímé vývozy	34,79	27,13	2008	GŘ ENTR Studie o internacionalizaci malých a středních podniků
10.12 Malé a střední podniky, které v období 2006-2008 investovaly v zahraničí	0,59	3,68	2008	GŘ ENTR Studie o internacionalizaci malých a středních podniků

Poznámka: Výše uvedené vybrané ukazatele představují vzorek údajů použitých při sestavování schématu pro tuto zemi. Většina – avšak ne všechny výše uvedené ukazatele byly použity při výpočtu průměrů pro jednotlivé části, které jsou ve schématu zvýrazněny.